

Postanowienie z dnia 27 września 2000 r., V CKN 1485/00

Należność podatkowa Skarbu Państwa przypadająca od spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zasądzona od członka zarządu (art. 298 § 1 k.h.), podlega zaspokojeniu według kolejności przewidzianej w art. 1025 § 1 pkt 3 k.p.c.

Przewodniczący: Sędzia SN Zbigniew Strus (sprawozdawca)

Sędziowie SN: Bronisław Czech, Tadeusz Domińczyk

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 27 września 2000 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku Romana P., Urzędu Skarbowemu w C., Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej „B.” w U., Banku Spółdzielczego w W., w upadłości, Międzynarodowego Zjednoczenia Aparatury Jądrowej „I.” w W., P. Banku w W., Oddziału w K. z udziałem Marii P., Juliana P., Barbary Z. i Donata Z. o podział sumy pochodzącej z licytacji, na skutek kasacji wnioskodawcy syndyka masy upadłości Banku Spółdzielczego w W. od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 9 marca 2000 r.,
postanowił oddalić kasację.

Uzasadnienie

Syndyk masy upadłości Banku Spółdzielczego w W. wniósł kasację od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 9 marca 2000 r., którym oddalono między innymi zażalenie na postanowienie Sądu pierwszej instancji, zmieniające plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji w ten sposób, że z kwoty wyegzekwowanej od dłużnika Romana P. w wyniku sprzedaży licytacyjnej nieruchomości stanowiącej wspólny majątek tego dłużnika i jego małżonki, przyznano kwotę 10 640,70 zł Skarbowi Państwa, Urzędowi Skarbowemu w C.

Powołując pierwszą podstawę kasacji, skarżący zarzucił naruszenie art. 298 § 1 k.h. oraz art. 1025 § 1 pkt 3 k.p.c., polegające na błędnym uznaniu, że wierzytelność zasądzona od dłużnika na podstawie art. 298 § 1 k.h. ma charakter

należności podatkowych w rozumieniu art. 1025 § 1 pkt 3 k.p.c. Nie kwestionując odpowiedzialności spółki z tytułu podatków, skarżący wyraził pogląd, że zasądzenie jej przez sąd od członka zarządu pozbawiło tę należność charakteru podatków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kolejność zaspokajania należności uregulowana została w art. 1025 § 1, 2 i 4 k.p.c. przede wszystkim według kryterium rodzajowego, określanego przez źródło wierzytelności, sposób zabezpieczenia oraz aktywność wierzycieli w postępowaniu egzekucyjnym. Ustalenie w rozpoznawanej sprawie, który z wierzycieli ma pierwszeństwo zaspokojenia, wymaga zatem udzielenia odpowiedzi na pytanie, co było źródłem należności, a nie na pytanie o rodzaj tytułu wykonawczego.

Okoliczność, że należność spółki wobec urzędu skarbowego wynikała z zobowiązania podatkowego jest bezsporna. Charakteru tego, oceniając zagadnienie przedmiotowo, nie zmienił fakt, że wobec niewypłacalności spółki ("egzekucja okaże się bezskuteczna" – art. 298 § 1 k.h.) zaktualizowała się pomocnicza (rezerwowa) odpowiedzialność członka zarządu. Pomijając, jako nieistotne, trudności interpretacyjne co do charakteru tej odpowiedzialności, można na podstawie przytoczonego wyżej tekstu ustawy stwierdzić z pewnością, że członkowie zarządu tej spółki odpowiadają za jej zobowiązania. Pozwala to wysnuć dalszy wniosek, że są oni odpowiedzialni za zobowiązanie podatkowe spółki, bez względu na orzeczenie przez sąd o istnieniu tej odpowiedzialności. Orzeczenie takie jako deklaratoryjne nie powoduje zmiany charakteru należności stwierdzonej w tytule wykonawczym. Przy ustalaniu planu podziału, w myśl art. 1026 k.p.c., należność Urzędu Skarbowego należało zatem umieścić w kategorii trzeciej ("podatki").

Nie mogą odnieść skutku podnoszone przez syndyka argumenty o naruszeniu praw żony członka zarządu spółki, gdyż nie była ona zobowiązana z tytułu podatków ani dłużnikiem egzekwowanym, lecz jedynie odpowiedzialną w zakresie obejmującym majątek wspólny w rozumieniu art. 41 § 1 k.r.o. Poza tym, faza postępowania podziałowego w toku egzekucji z nieruchomości następuje po przysądzeniu własności, gdy nieruchomość przestała być majątkiem wspólnym. Na tym etapie postępowania egzekucyjnego obrona interesów małżonki członka zarządu odpowiedzialnego za zobowiązania spółki jest zatem spóźniona.

Przytoczone względy uzasadniały oddalenie kasacji, jako pozbawionej usprawiedliwionej podstawy (art. 393¹² k.p.c.).

